

samen
agressie
alert
in de
ouderenzorg
toolbox

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

Carolien Schalenbourg
Yasmine Sterckx

3 Vragen...

- Is er een definitie van agressie die gehanteerd wordt?
- Worden agressie-incidenten geregistreerd?
- Is er een agressiebeleidsplan?

Fase 1 De voorbereiding

Staptoelichting op de organisatie!
Bepalen van de verantwoordelijkheid van de afdeling
Werkgroep samenstellen
Voorbereiden van het eerste meeting voor de werkgroep

Fase 2 De preventie interventie maatregelen

Preventie (Werkgroep)

1. Risico - analyse maken
2. Agressie beleidsplan en interventieverklaring
3. Opleiding en ontwikkelingsplan interventieverklaring afspreken en ondertekenen

Fase 2 De preventie interventie maatregelen

Preventie (Team)

1. Constructieve sfeer
2. Agressietraining
3. Afspreken teamniveau + beleidsplan en procedures bespreken

Fase 2 De preventie interventie maatregelen

Preventie (Individueel)

1. Opleiding
2. Registreren behoefte
3. Goede zorg

Fase 2 De preventie interventie maatregelen

Interventie (Werkgroep)

1. Registratie incident
2. Interventieprocedures
3. Bepalen behoeftes slachtoffer en 1ste contact slachtoffer

Fase 2 De preventie interventie maatregelen

Interventie (Team)

1. Analyseren
2. Mobiliseren
3. Reageren

Fase 2 De preventie interventie maatregelen

Interventie (Individueel)

1. Analyseren
2. Mobiliseren
3. Reageren

Fase 2 De preventie interventie maatregelen

Nazorg (Werkgroep)

1. Drie gesprekken model
2. Randvoorwaarden scheppen in functie van behoeftes slachtoffer en team
3. Evaluatie

Fase 2 De preventie interventie maatregelen

Nazorg (Team)

1. Registreren en bespreken
2. Evaluatie in team
3. Verbindend werken

Fase 2 De preventie interventie maatregelen

Nazorg (Individueel)

1. Melden incident
2. Behoeften vaststellen
3. Herstel

Fase 3 De afsluiting

Toetsing van de resultaten
De nieuwe situatie wordt een normale situatie
Blijf goed observeren en feedback geven
Zorg voor een open communicatie en help het thema bespreekbaar houden
Plan op regelmatige intervallen
meer samen

Prikkeldraadoefening XL

- Wat is je persoonlijke grens?
 - Welke concrete gedragingen vind je lastig of agressief?
 - Noteer elk gedrag op een aparte post-it. Concrete situatie die jij hebt voor gehad.

Prikkeldraadoefening XL

- Wat is jouw professionele grens? Wanneer ga je reageren?
 - **Groene zone:** normaal, positief gedrag
 - **Oranje zone:** Onprettig, onaangenaam of erg lastig. Je eigen veiligheid komt niet in het gedrang maar je grens wordt wel overschreden en je reageert.
 - **Rode zone:** dit gedrag komt dichterbij je vel. Er is een gevaar voor jezelf en of anderen.

Prikkeldraadoefening XL

- De prikkeldraad = de teamgrens
- Bespreek in groep waar jij jouw post-it zou plaatsen en zoek naar consensus.
- Noteer discussiepunten, nuanceringen bij op de post-it.

Definitie agressie

- Agressief gedrag houdt in dat je grenzen, regels of waarden overschrijdt, of daarmee dreigt. Hiermee berokken je anderen of jezelf materiële, lichamelijke of psychische schade. En daarbij ben je je niet per se bewust van de gevolgen en de effecten van je gedrag.
- Geweld houdt in dat je agressie intentioneel en doordacht gebruikt om een doel te bereiken.
- Typologie naargelang agressor
 - Type II – agressie van patiënt en of familie naar zorgverlener

Soorten agressie (uitingsvorm, gerichtheid, motieven)

De uitingsvorm

- materiële agressie: gooien met voorwerpen, met deuren slaan, spullen van tafel vegen
- fysieke agressie: schoppen, slaan, duwen, bijten, krabben
- verbale agressie: schelden, schreeuwen, spotten, uitdagen
- non-verbale agressie: dreigende gebaren, spugen
- psychische agressie: bedreigen, chanteren, onder druk zetten
- seksuele agressie: verbale of fysieke ongewenste intimiteiten

Soorten agressie (uitingsvorm, gerichtheid, motieven)

De gerichtheid

- gericht op mensen of dieren
- gericht op materiële omgeving en leefmilieu
- gericht op zichzelf

Soorten agressie (uitingsvorm, gerichtheid, motieven)

De motieven of ontstaansredenen

- Frustratieagressie
- Instrumentele agressie
- Agressie ten gevolge van middelengebruik (alcohol, drugs, medicatie) of van een psychisch of organisch ziektebeeld.

Wat geleerd uit onderzoek?

- Het is cruciaal om ééNZelfde terminologie te hanteren?
- Het is niet evident om te benoemen wat agressie is.
- Een methodiek op teamniveau maakt dat het thema agressie bespreekbaar wordt en daaruit een definitie kan voortvloeien.

and the

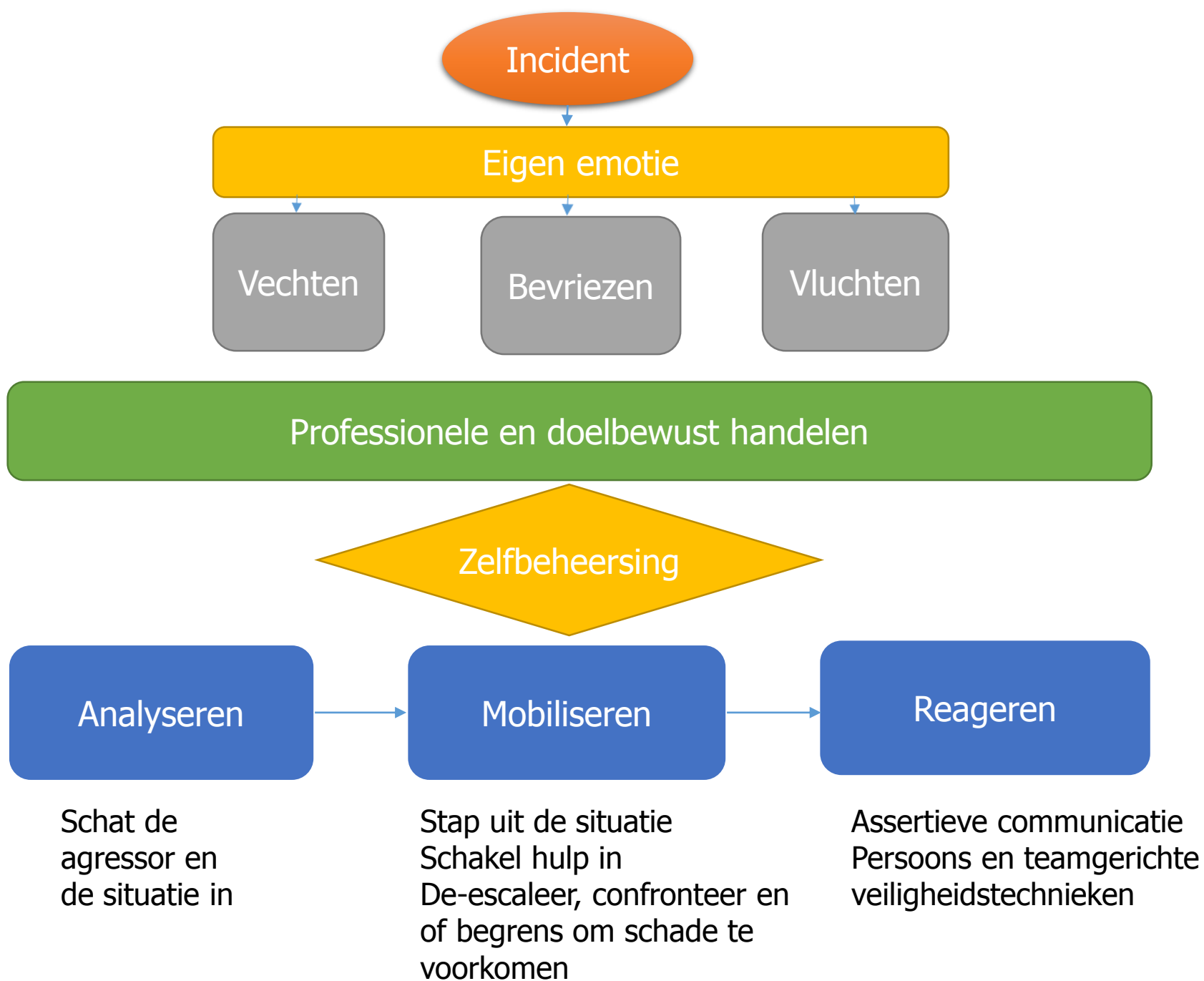
OSCAR[®]

goes to...

- Welke impact zou deze situatie op jou hebben?
 - Cijfer van 1 tot 10
- Wat zou je doen in deze situatie?
 - Wat zou je anders doen?

- Welke impact zou deze situatie op jou hebben?
 - Cijfer van 1 tot 10
- Wat zou je doen in deze situatie?
 - Wegrennen of alarm slaan.
 - Sommeren om weg te gaan.
 - Een collega roepen om te komen helpen.
 - “Ik wil niet dat u mij beledigt en bedreigt”, dit blijven herhalen indien nodig.
 - “Als u nou niet stopt, kom ik eens naar u

- Hoe zou jij willen opgevangen worden als je dit hebt mee gemaakt?

Opvang van collega's, hoe?

- **Stap 1. Exploreren : G.G.G.G bevragen**

- Wat is er juist gebeurd? (Gebeurtenis)
- Wat dacht je op dat moment? (Gedachten)
- Hoe voelde je je op dat moment? (Gevoel)
- Hoe heb je het aangepakt? (Gedrag)
- Wat gebeurde er toen. (gebeurtenis= herhaling)

- **Stap 2. Erkenning geven**

- **Stap 3. Vragen naar onmiddellijke behoeften.**

- Dit hoeft geen lang gesprek te zijn, erkenning geven is het belangrijkste
- GEEN OORDEEL of ADVIEZEN GEVEN.

Om mee naar huis te nemen?

- Hoe zit het in onze organisatie?
- Wat heb ik geantwoord op die 3 vragen?
- Wat zou er bij ons nog kunnen verbeteren inzake preventie, interventie en nazorg...

We willen alvast samen agressie-alert kijken naar de zorg voor ouderen!

1/10/2018

9u tot 16u30 @campus LiZa

Vorming: Samen agressie alert in de ouderenzorg

Hoe ga ik in mijn organisatie aan de slag met de toolbox?

<https://www.ucll.be/studeren/interessegebieden/gezondheid/studiedagen/samen-agressie-alert/praktische-info-inschrijven>

B **E** **D** **A** **N** **K** **T**

Contact: carolien.schalenbourg@ucll.be

Onderzoekers:

- Johnny Weustenraed
- Sabien Verbeek
- Yasmine Sterckx
- Carolien Schalenbourg

IVAN
Iedereen
Veerkrachtig
door **A**gressie
Nazorg

- <http://www.ivan.vlaanderen/>